

Źródło zdjęcie: internet

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”

**Plan wdrożenia programu w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Kutnie,
w której został utworzony w 2017 roku**

Ośrodek koordynacyjno-rehabilitacyjno–opiekuńczy

„Dziecko jest chodzącym cudem, jedynym, wyjątkowym i niezastąpionym”

Phil Bosmans

Podstawa prawna :

Podstawę prawną Programu stanowi art. 12 ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. poz. 1860)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno- rehabilitacyjno- opiekuńczych (Dz. U. z dnia 7 września 2017 r., poz. 1712)

Założenia programu Priorytet II

2.4 Utworzenie ośrodków koordynacyjno- rehabilitacyjno- opiekuńczych ze szczególnym uwzględnieniem wczesnego wspomagania rozwoju dzieci od momentu wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością

Cel:¹

- zapewnienie niepełnosprawnemu dziecku dostępu do aktywnej pomocy ze strony państwa – służby zdrowia, pomocy społecznej, oświaty) a jego rodzicom fachowej informacji dotyczącej ich dziecka oraz problemów rozwojowych. Skoordinowanie działań służących wykorzystaniu dostępnych usług. Promowanie Programu
- zapewnienie dziecku niepełnosprawnemu interdyscyplinarnego wczesnego wspomagania rozwoju, umożliwiającego objęcie specjalistyczną opieką dziecka oraz jego rodziny

¹ Załącznik do uchwały nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016r. (poz. 1250) załącznik nr 1 – Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”

Wstęp

Narodziny każdego dziecka są wydarzeniem w rodzinie i generują różnego rodzaju problemy zarówno dotyczące życia codziennego jak i opieki na tym cudem jakim jest nowo narodzone dziecko.

Nie ma książek z instrukcją obsługi dziecka, dlatego często w Poradniach Psychologiczno- Pedagogicznych słyszymy, o tym jak młodzi ludzie poruszają się w tym świecie „rodziców” trochę po omacku. Oczekiwania dotyczące tego jaki będzie ten nasz pierwszy, często wyczekiwany potomek są olbrzymie. Dlatego tym trudniej poradzić sobie w sytuacji, gdy na świat przychodzi dziecko z niepełnosprawnością bez względu na to czego ta dysfunkcja dotyczy.

Każda z instytucji zajmujących się wsparciem rodzica takiego dziecka, skupia się na dziedzinie w której się specjalizuje, nie mając często możliwości zatrudniania specjalistów z innych resortów aby wspomóc rodziców. A potrzebują oni często tylko drogowskazu, gdzie i do kogo pójść po pomoc. Dlatego sądzę, że to interdyscyplinarne podejście, które zakłada Program „ Za Życiem” pozwoli na to długo oczekiwane wsparcie dla rodziców dziecka z niepełnosprawnością.

Planowanie wdrażania programu „ Za życiem”

Program „Za życiem” zakłada powołanie ośrodków koordynująco- rehabilitacyjno- opiekuńczych w powiatach w całej Polsce. W założeniu programu ma ich powstać 380. Wybór tych placówek był uzależniony od posiadanych w nich zasobów ludzkich w postaci specjalistów.

Każdego roku do bazy Systemu Informacji Oświatowej wpływają informacje dotyczące dzieci, które posiadają opinię o Wczesnym Wspomaganiu Rozwoju wydane przez publiczne poradnie psychologiczno- pedagogiczne (od stycznia 2017 roku tylko publiczne poradni psychologiczno- pedagogiczne). Program zakłada objęcie dodatkowym wsparciem tę grupę dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 3 roku życia, których niepełnosprawność można sklasyfikować w wykazie ICD-10.

Przy przydziale środków na ten cel wzięto pod uwagę 20% wykazywanych w bazie SIO dzieci. Wskaźnikiem do naliczenia dotacji była suma 60 zł za godzinę zajęć dla każdego dziecka. Należy pamiętać, że w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 o zadaniach wiodących ośrodków koordynacyjno- rehabilitacyjno- opiekuńczych*, każdemu z objętych programem dzieci w tygodniu należy się do 5 godzin zajęć dodatkowych ze specjalistami w tym: rehabilitantem, logopedą psychologiem oraz innymi, których wsparcia wymagają dzieci objęte

programem. Należy tu wspomnieć również o innych zadaniach wykazanych w powyższym rozporządzeniu, do których należy również promowanie programu- np. ulotki, foldery czy ogłoszenia w lokalnych mediach raz na kwartał, które nie będą zbyt kosztowne.

Zgodnie z porozumieniem, które mają zawrzeć powiaty, dotyczącym przyznania dotacji oraz szczegółom ich naliczania i rozliczania, każdy ośrodek ma otrzymać sumę 15.000 PLN na doposażenie tych placówek, tę kwotę należy wydać do końca 2017 roku. Należy pamiętać, że doposażenie ośrodków wiodących ma dotyczyć tylko **środków dydaktycznych** niezbędnych do prowadzenia terapii w ramach programu „Za życiem”.

Kwota dotacji przydzielana indywidualnie na każdy powiat jest uzależniona w głównej mierze od zgłoszonych dzieci posiadających opinię o wczesnym wspomaganiu rozwoju, tak jak wspominałam już wcześniej.

Planując rozpoczęcie wdrażania powyższego programu należałoby rozpocząć od **rozpoznania możliwości, w tym nawiązania współpracy instytucjami działającymi na terenie z różnych resortów**. Ponieważ na to interdyscyplinarne podejście zwrócono uwagę w tym programie.

Kolejnym etapem jest rozpoznanie potrzeb na terenie powiatu czyli nawiązanie ścisłej współpracy z placówkami prowadzącymi terapię w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka oraz stworzyć listę dzieci, która mogłaby uczestniczyć w zajęciach z podziałem z na ich potrzeby. Należy zwrócić tu szczególną uwagę na fakt, że **lista dzieci nie musi być stała**, można przyjąć zasadę, że w każdym tygodniu w zajęciach terapeutycznych uczestniczą inne dzieci. Jak to zrobić w praktyce?

Pomysłem na rozwiązanie pytania może być to, że mając listę dzieci oraz po analizie potrzeb naszych podopiecznych oraz po opracowaniu dokumentów, które wynikają z rozporządzenia o organizowaniu wczesnego wspomagania rozwoju można przyjąć zasadę, że np. w poniedziałek zajęcia prowadzone są przez psychologa, we wtorek przez logopedę itd. i tak w pierwszym tygodniu miesiąca z zajęć korzysta pierwsza grupa dzieci, w drugim kolejna i tak dalej. (Ilość dzieci do objęcia tak jak wcześniej mówiłam jest różna w każdym powiecie - jak wyliczyć ile dzieci przewiduje porozumienie w powiecie należy ilość godzin np. 520 podzielić przez 52 tygodnie roku co nam daje 10 godzin w tygodniu podzielić na 5 – tyle w założeniu maksymalnie ma być przyznane na dziecko- równa się 2 dzieci). Tak więc

należy podpisać umowę z np. psychologiem (jeśli takie będzie zapotrzebowanie wynikające z analizy przypadku dziecka oczywiście, w niektórych wypadkach może okazać się, że potrzebujemy większości godzin dla rehabilitanta czy logopedy) na 2 godziny realizacji zajęć terapii psychologicznej w poniedziałek w każdym tygodniu. I tak z każdym specjalistą, godziny i dni tygodnia będą stałe dla nich, natomiast dzieci mogą się zmieniać.

W tym momencie należy poruszać sprawę zawieranych umów. Po konsultacji, zdaniem osób z MEN zajmujących się wdrażaniem programu, najlepszą formą będą *umowy-zlecenia*. Do każdej z nich należy dołączyć kartę rozliczającą przepracowane godziny, należy pamiętać, że powinno się w niej znajdować miejsce na potwierdzenie dla rodzica dziecka, że zajęcia się odbyły, ponieważ **płacimy za faktycznie zrealizowane godziny, a nie gotowość do pracy.**

Ważna informacja dla osób podpisujących umowy. Po pierwsze w przypadku Poradni Psychologiczno- Pedagogicznych w umowie nie można napisać słowa *terapia* dla pracowników tejże placówki, ponieważ byłyby to dwie umowy zawierane przez tego samego pracodawcę na te same zadania. Sadzę, że informacja- *działania związane z realizacją programu „ Za życiem”* mogłoby rozwiązać ten problem. Oczywiście to, że placówka została ośrodkiem wiodącym nie narzuca, że zadania mają realizować tylko pracownicy tej placówki. Po drugie: suma, która stała się przelicznikiem do ustalenia dotacji nie musi być kwotą stałą przy zawieraniu umów. Biorąc pod uwagę świadomość dodatkowych zadań leżących po stronie ośrodków, do których należy również promowanie programu, jak również możliwość organizowania konsultacji z lekarzami, pracownikami socjalnymi itp. na przykład raz na kwartał należy przyjąć, że jeśli **wydatkowanie dotacji ma być przede wszystkim skupione na godzinę pracy z dzieckiem najlepiej -5!!!!!!!** to sumę w zł za godzinę należy przyjąć mniejszą niż 60 zł dla specjalistów z którymi podpiszemy umowę na miesiąc.

Ważne!!

Żadnych innych kosztów nie można ponosić z dotacji, myślę tu o opłaceniu zadań księgowej rozliczającej tę dotację, czy osób nadzorujących pracę ośrodka wiodącego.

Proponuję również **opracowanie arkusza miesięcznych kosztów**, który pozwoli na kontrolowanie wydatków, tak by zamknąć się w dotacji przy rozliczeniu rocznym.

Elementem potwierdzającym realizację zadań przez ośrodki wiodące dobrym rozwiązaniem będzie opracowanie ankiety ewaluacyjnej dla osób korzystających ze wsparcia objętego programem, którą rodzice dzieci mogliby wypełniać po miesiącu, w którym ich dzieci korzystałyby z zajęć.

Pomysł wiodących ośrodków i realizacji programu jest bardzo dobry. Jak często zastanawialiśmy się nad tym, że nasi podopieczni potrzebują dużo szerszej pomocy niż możemy jej zaoferować. Wprowadzenie programu i rozliczenie dotacji może przerażać, ale jeśli dobrze to zaplanujemy i skupimy się na efektywnej pomocy dzieciom nie musimy obawiać się tego, że ktoś zarzuci nam złe wydatkowanie środków.

**Propozycja Harmonogramu działań
związanych z realizacją programu "Za życiem"**

I.p	Zakres działań	Okres/czas data	Dokumentacja związana z realizacją
1	Nawiązywanie współpracy z medycznymi placówkami specjalistycznymi: - oddział noworodkowy - poradnia ortopedyczna - poradnia psychiatryczna - poradnia neurologiczna Oraz powiatowym Centrum pomocy rodzinie	Listopad/ grudzień 2017	Porozumienia z określeniem zakresu współpracy
2	Wykaz dzieci objętych programem	Listopad 2017	Lista dzieci z kopią powiadomienia pisemnego rodziców o zakwalifikowaniu się do programu
3	Opracowanie dokumentacji dzieci objętych programem przy współudziale specjalistów zatrudnionych w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej	Listopad 2017	Arkusze wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania, IPET
4	Arkusze zbiorcze z podziałem na zajęcia oraz inną udzielaną dziecku i rodzicom pomoc	Listopad 2017	Arkusze Nr 1 na okres od listopada 2017 do końca grudnia 2017 ²
5	Zawieranie umów/ zleceń ze specjalistami na podstawie oceny/ zakresu potrzeb dzieci i ich rodziców	Listopad 2017- grudzień 2017 i na kolejne lata trwania programu	Umowy zlecenia ujęte w rejestrze umów związanych z programem wraz z kartami zbiorczymi realizowanych godzin jako załączniki do tych umów ³
6	Opracowanie planu działań związanych z akcją informacyjną i promocyjną programu	Listopad 2017 oraz raz na kwartał	Opracowanie biuletynu/ ulotki informującej, porozumienie z mediami działającymi na

² Wzór Arkusza jako załącznik Nr 1

³ Wzór umów jako załącznik Nr 2

			terenie Powiatu
7	Opracowanie szacunkowego zbiorczego miesięcznego arkusza poniesionych kosztów ⁴	Po każdym miesiącu	Arkusz kosztów ⁵
8	Arkusz ewaluacyjny	Po każdym miesiącu	Ocena efektów na podstawie ankiety ⁶

Załącznik nr 1

I.p	Imię i nazwisko dziecka objętego programem	Terapia logoped.	Terapia psycholog.	Terapia pedagog	rehabilit	Lekarz specjalista⁷	łącznie

⁴ Arkusz ma na celu stałe monitorowanie poniesionych kosztów co pozwala na modyfikacje działań w oparciu o posiadane środki

⁵ Wzór arkusza jako załącznik nr 3

⁶ Wzór ankiety jako załącznik nr 4

⁷ W zależności od potrzeb spotkania z lekarzami specjalistami mogą odbywać się raz na dwa / trzy miesiące i mogą odbywać się dla kilkorga dzieci , program nie wyklucza takiej możliwości

Załącznik nr 2

UMOWA ZLECENIE wzór

zawarta w dniur. W

pomiędzy:

reprezentowaną przez

zwaną w dalszej części niniejszej umowy „**Zlecniodawcą**” lub „**Stroną**”

a

zwaną w dalszej części niniejszej umowy „**Przyjmujący zlecenie**” lub „**Stroną**”

§ 1

1. **Przyjmujący zlecenie** przyjmuje do wykonywania na rzecz **Zlecniodawcy** czynności związane z realizacją programu „Za życiem”
2. **Przyjmujący zlecenie** oświadcza, że posiada umiejętności, środki i kwalifikacje niezbędne do wykonania w/w czynności na rzecz **Zlecniodawcy**.

§ 2

1. **Przyjmujący zlecenie** zobowiązuje się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, o których powyżmie wiadomość podczas wykonywania zlecenia.
2. **Przyjmujący zlecenie** nie może powierzyć osobom trzecim wykonywania zamówionych czynności bez uprzedniej, pisemnej zgody **Zlecniodawcy**.

§ 3

1. Umowa niniejsza zostaje zawarta na czas określony.....).
2. Każda ze **Stron** może rozwiązać przedmiotową umowę z zachowaniem miesięcznego terminu wypowiedzenia.

§ 4

1. W okresie obowiązywania niniejszej umowy **Zlecniodawca** będzie uiszczał na rzecz **Przyjmującego zlecenie** wynagrodzenie **brutto** w wysokości **60,00 zł /słownie: sześćdziesiąt złotych 00/100/** za miesiąc, płatne w okresach miesięcznych

- przelewem na konto bankowe **Przyjmującego zlecenie** po przedstawieniu karty zbiorczej zrealizowanych godzin (załącznik do niniejszej umowy)
2. Wynagrodzenie zostanie przebrane na konto bankowe zleceniobiorcy
Numer konta
zleceniobiorcy.....

§ 5

Strony zgodnie stwierdzają, że świadczenia określone w niniejszej umowie wyczerpują całkowicie ich wzajemne zobowiązania z niej wynikające.

§ 6

1. **Strony** nie mogą powoływać się na ustalenia pozaumowne.
2. Każda zmiana niniejszej umowy wymaga zachowania formy pisemnej w postaci aneksu pod rygorem nieważności */ad solemnitatem/*.

§ 7

Wszelkie techniczne kwestie związane z wykonaniem przedmiotu umowy będą opisane w Aneksie nr 1 do niniejszej umowy, a stanowiącym jej integralną część.*)

§ 8

W sprawach nie unormowanych niniejszą umową, a dotyczących jej przedmiotu, zastosowanie znajdują przepisy kodeksu cywilnego */Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r.,(t.j. Dz. U. z r. 2016, poz. 459 z późniejszymi zmianami)/*,

§ 9

Strony zgodnie postanawiają, iż Sądem właściwym do rozstrzygania wszelkich sporów mogących pojawić się w toku wykonywania postanowień niniejszej umowy będzie sąd właściwy dla siedziby **Zleceniodawcy**.

§ 10

Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze **Stron**.

.....

/Zamawiający/

.....

/Wykonawca

Karta rozliczeniowa realizacji godzin

Można dopisać jaki program

Imię i nazwisko
prowadzącego.....

lp	data	Rodzaj zajęć	Podpis uczestnika	Podpis prowadzącego

Załącznik nr 3

Arkusz zbiorczy kosztów za miesiąc.....

l.p	Rodzaj działania	Poniesione koszty
1	Umowy zlecenia łącznie za miesiąc.....	
2	Związane z akcją informacyjną w miesiącu.....	
3	Łącznie w miesiącu.....	

Ankieta ewaluacyjna

Proszę ocenić rodzaj udzielonego wsparcia terapeutycznego

- a. Zadowolający
- b. Trudno ocenić
- c. Niezadowolający

W przypadku niezadowolenia proszę uzasadnić wskazując co należałoby zmienić.....
.....

Proszę wskazać czy informacje których Państwu udzielamy spełniają Państwa oczekiwania w sposób

- a. Zadowolający
- b. Trudno ocenić
- c. Niezadowolający

W przypadku niezadowolenia z dotychczas udzielanych informacji proszę uzasadnić wskazując co należałoby zmienić.....
.....

Wsparcia jakiego typu w jakim zakresie oczekują Państwo w kolejnym miesiącu
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety,

Państwa opinia pomoże nam na poprawę jakości udzielanego wsparcia